

статистичного матеріалу побудовано модель прогнозу розвитку динаміки зростання даного показника, яка показує знаходження відповідного значення у межах від 1,06% до 1,12% зберігаючи майже прямолінійну тенденцію, що може свідчити про здоровий економічний клімат та, як наслідок, сприятливі умови для розвитку ринку Інтернету речей в Україні.

Таким чином розвиток ринку послуг Інтернету речей все більше стає частиною нашого повсякденного життя та потребує свого практичного та наукового дослідження, а сам факт розвитку відповідних технологій в Україні, який є глобальною тенденцією і у якому наша країна є активним учасником – безсумнівно є важливим для економічного зростання нашої держави, формування її технологічної зрілості та успішності.

Література:

1. Постанова № 942 від 7 вересня 2011 р. «Про затвердження переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2023 року». Кабінет міністрів України, 2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/942-2011-п/print> (дата звернення: 15.02.2025).

2. В Україні за рік стало на 860 тисяч більше абонентів фіксованого Інтернету. А кількість мобільних сім-карт зросла на мільйон. Dev Україна, 2024. URL: <https://dev.ua/news/mobilnyi-1711629422> (дата звернення: 15.02.2025).

3. Електронні комунікації у цифрах. НКЕК, 2024. URL: <https://nkek.gov.ua/diialnist/sfery-diialnosti/elektronni-komunikatsii/elektronni-komunikatsii-u-tsyfrakh> (дата звернення: 15.02.2025).

4. Львів стане першим містом, де запустять мережу 5G, – ЗМІ. Львівський портал, 2024. URL: <https://portal.lviv.ua/news/2024/11/04/lviv-stane-pershyj-mistom-de-zapustiat-merezhu-5g-zmi> (дата звернення: 15.02.2025).

ТЕХНОЛОГІЧНІ ТРЕНДИ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Пушкар Т.А., кандидат економічних наук, доцент,
Харківський національний університет
міського господарства ім. О.М. Бекетова, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2067-7484>

Цифровізація суспільного життя і, як невід’ємної його складової, економіки на сучасному етапі із трендів, які визначають майбутнє, поступово переходить в реалії, в яких функціонують та розвиваються національні економіки. Саме цифрові тренди формують

передумови та конкурентні переваги в розвитку, визначають інноваційність та сталість економіки країни.

Питанням впливу цифрових технологій на сталий економічний розвиток, особливостям функціонування цифрової економіки, її впливу на трансформації економічних систем, присвячено значну кількість наукових досліджень українських науковців, зокрема Безрук Д., Михайлова К., Руденко М., Серьогіна Д., Тодошук А. та інші [1-5].

Протягом останніх десяти років з початку проголошення про перехід до концепції «Індустрія 4.0» основними технологічними трендами, які формували становлення цифрової економіки, визначали розвиток Інтернету речей, робототехніки (кобототехніки), віртуальної та доповненої реальності, безпілотних технологій, технологій цифрової та біометричної ідентифікації, технологій 5-G, штучного інтелекту, нанотехнологій тощо. Однак, протягом становлення цифрової економіки пріоритети та вплив напрямів на розвиток національних економік проривних технологій змінювалися, формуючи передумови для розвитку інших. Так, концепція «розумного» виробництва на початку становлення базувалася в основному на технологіях широкосмугового бездротового Інтернету, Інтернету речей та індустріального Інтернету речей і концепції великих даних, що дозволяло створювати умови для накопичення навчання цифровізованих систем. Це стало запорукою розвитку цифровізації суспільства в цілому, зокрема становлення цифрових держав, цифрового самоврядування та цифрових адміністративних послуг. Створюючи інтелектуальне виробництво в цифровій економіці, ряд технологій, які визначали технологічні тренди, на даному етапі поступово із категорії «проривних» стають переходять в категорію «традиційних». Цей перехід визначається подоланням розриву між технологічним розвитком та бізнесом щодо конкретної технології, тобто зростання обсягів застосування технології, розширення галузей та сфер її застосування в цифровій економіці, що зростаючими темпами переводить «проривні» технології в «традиційні». Саме прискоренні темпи розповсюдження технологій, прискорені темпи змін «проривних» технологічних трендів визначають сучасний етап розвитку цифрової економіки.

Визначаючи основні технологічні тренди у 2024 році фахівці Всесвітнього економічного форуму, окреслюють основні сфери, які окреслюють провідні галузі. Щорічні звіти «Top 10 Emerging Technologies» Всесвітнього економічного форуму наочно демонструють, як змінюються світові технологічні тренди (див. таб.).

Провідні технології за оцінками Всесвітнього економічного форуму (узагальнено на основі звітів «Top 10 Emerging Technologies» World Economic Forum)

№	2020 р.	2023 р.	2024 р.
1	Мікроголки для безболісних ін'єкцій і тестів	Гнучкі батареї	ІІІ для наукових відкриттів
2	Хімія, що живиться сонцем	Генеративний штучний інтелект	Технології підвищення конфіденційності
3	Віртуальні пацієнти	Екологічне авіаційне паливо	Інтелектуальні поверхні, які можна змінювати
4	Просторові обчислення	Метавесвіт для психічного здоров'я	Станції на високогірній платформі
5	Цифрова медицина	Мобільні рослинні датчики	Інтегроване зондування та зв'язок
6	Електрична авіація	Дизайнерські фаги	Технологія занурення в побудований світ
7	Цемент із низьким вмістом вуглецю	Просторова оміка	Еластокалорика
8	Квантовий датчик	Гнучка нейронна електроніка	Мікроби, що захоплюють вуглець
9	Зелений водень	Стале обчислення	Альтернативні корми для худоби
10	Синтез цілого геному	Охорона здоров'я за допомогою ІІІ	Геноміка для пересадок

Джерело: [6-8]

Оцінювання найбільш впливових та визначальних технологій року проводиться в декілька етапів:

– на першому за допомогою опитування, яке проводиться в мережі Глобальних рад майбутнього Всесвітнього економічного форуму та Мережі університетів і досліджень, мережі Frontiers, членів керівної групи «Top 10 Emerging Technologies» виділяють понад 300 визначальних технологічних розробок, з яких виокремлюють десять найвпливовіших;

– на другому етапі виділені десять технологій оцінюють з використанням даних про патенти, фінансування і географічний розподіл, застосовуються також дані про фінансування академічних грантів.

Такий підхід дозволяє поєднати якісні оцінки із кількісними показниками їх фінансування та готовності вкладати інвестиції в їх розробку і сформувати певне бачення технологічних трендів, які сформувались в певному році та визначають довгострокові перспективи.

Незважаючи на певні особливості, загальне тенденція технологічних трендів передбачає активну розробку та впровадження ІІІ, розвиток нанотехнологій (наприклад, створення інтелектуальних матеріалів) як мультидисциплінарної системи, цифрова медицина, розвиток генної інженерії, розробка технологій занурення на основі віртуальної та доповненої реальності. Поряд з визначеними технологічними трендами слід зазначити, що воєнна агресія проти України, три роки активного супротиву розкрили значний потенціал безпілотних систем і дронів, який може бути реалізований не тільки в ВПК, але і бути в подальшому перенесений в цивільне виробництво.

Отже, цифрова економіка в своєму становленні визначається прискореним темпом технологічного розвитку, що визначає зростаючі темпи подолання розриву між «проривними» технологіями та бізнесом, який займається їх впровадженням. Поряд із цифровими технологіями, особливості цифрової економіки визначають міжгалузеві тренди, які формують напрями інноваційного розвитку національних економік.

Література:

1. Безрук Д.І. Діджиталізація економіки в Україні: проблеми та перспективи. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. 2023. № 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2023-71-06>
2. Руденко М.В. Цифровізація економіки: нові можливості та перспективи. *Економіка та держава*. 2018. № 11. С. 61-65. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2018.11.61>
3. Матвєєва Н.М., Пушкар Т.А., Сєрьогіна Д.О. Людський фактор цифровізації інноваційної діяльності в Україні у розрізі міжнародних порівнянь. *Економіка і суспільство*. 2024. № 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-40>
4. Михайлова К.В., Пушкар Т.А. Особливості маркетингу в сфері цифрових послуг контексті цифрової економіки. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. № 10. URL: <https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/158>
5. Шлайфер М., Тодощук А. Діджиталізація економіки України в умовах своінтеграції. *Економіка та суспільство*. 2022. № 45. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-10>
6. Top 10 Emerging Technologies of 2020: World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/publications/top-10-emerging-technologies-2020/> (date of application: February 15, 2025).

7. Top 10 Emerging Technologies of 2023: World Economic Forum.
URL: <https://www.weforum.org/publications/top-10-emerging-technologies-of-2023/> (date of application: February 15, 2025).

8. Top 10 Emerging Technologies of 2024: World Economic Forum.
URL: <https://www.weforum.org/publications/top-10-emerging-technologies-2024/in-full/> (date of application: February 15, 2025).

ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ВІД ЗОВНІШНІХ БІЗНЕС-СТРУКТУР В УКРАЇНСЬКІ ПІДПРИЄМНИЦЬКІ СТРУКТУРИ

Редзюк Є.В., кандидат економічних наук, доцент,
старший науковий співробітник,
ДУ «Інститут економіки та прогнозування
НАН України», м. Київ, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-3054-2876>

Існуючий складний стан економіки України і її бізнес-структур потребує виправлення, що вимагає формування оновленої політики у залученні інвестицій від зовнішніх ТНК і бізнес-структур в українські підприємницькі структури. В цьому контексті дослідження і активізація зусиль з пошуку оновлених ефективних механізмів співпраці та залучення інвестицій є актуальним і необхідним завданням для відновлення економіки України.

Класичними факторами при залученні інвестицій є:

1. Політичні фактори (війни, політична нестабільність або санкції суттєво впливають на потенційних зовнішніх інвесторів і їх поведінку щодо відповідних країн світу; державна політика правового регулювання, підтримки закордонних інвесторів і система регулювання вітчизняних бізнесів також суттєво обумовлює рівень зацікавленості до інвестування).

2. Економічні й фінансові фактори (динаміка розвитку світової економіки; відсутність глобальних економічних криз або різкого зростання інфляції в світі; стан інтегрованості вітчизняних підприємств до міжнародних економічних відносин і торгівлі; зменшення протекційних заходів на національному рівні, зняття обмежень на торговельні угоди та митні бар'єри; розвиток глобальної фінансової інфраструктури, вільний рух капіталу та доступність інвестицій із-за кордону сприяє розширенню бізнесу).